

ମାନ ସିଂହ

ବନାମ

ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଫେବୃଆରୀ 18, 2003

[ଏସ୍. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ, ଡି.ଏମ୍. ଧର୍ମାଧିକାରୀ ଏବଂ ଜି.ପି. ମାଥୁର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିତ୍ରୟ]

ସେବା ଆଇନ:

ଦିଲ୍ଲୀ ପୋଲିସ୍ ଅଧିନିୟମ, 1978—ଧାରା 21—ପଞ୍ଜାବ ପୋଲିସ୍ ନିୟମାବଳୀ—
ନିୟମ 16(2)—ଅନଧିକୃତ ଏବଂ ଇଚ୍ଛାକୃତ ଭାବେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଅନୁପସ୍ଥିତିର ଅଭିଯୋଗ—ପୂର୍ବରୁ
ଅନେକ ଥର ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଅନଧିକୃତ ଭାବେ ଅଭ୍ୟାସଗତ ଅନୁପସ୍ଥିତି—ଦୋଷୀ
କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବରଖାସ୍ତରେ ଶେଷ ହୋଇଥିବା ବିଭାଗୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ—ଅଧିକୃତ
ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ଵାରା କାଏମ ରଖାଯାଇଛି—ଅପିଲରେ, ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଗଲା, ବରଖାସ୍ତ
ନ୍ୟାୟୋଚିତ, କାରଣ ଅନୁପସ୍ଥିତିକୁ “ବିନା ଦରମାରେ ଛୁଟି” ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବାରୁ,
ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶ ଅନୁଚିତ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ମୂଳ ଅପିଲରେ, ଦିଲ୍ଲୀ ପୋଲିସର ଜଣେ କନଷ୍ଟେବଲ (ଅପିଲକାରୀ) କ ବିରୁଦ୍ଧରେ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନଧିକୃତ ଏବଂ ଇଚ୍ଛାକୃତ ଅନୁପସ୍ଥିତିର ଅଭିଯୋଗ ଅଣାଯାଇଥିଲା । ବିଭାଗୀୟ
କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ, ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀ ଏକତରଫା ଭାବେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ ଯେ ଅଭିଯୋଗ
ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି । ତାଙ୍କର ଅନୁପସ୍ଥିତି ଅନଧିକୃତ ଓ ଇଚ୍ଛାକୃତ ଥିଲା ଏବଂ ସେ ପୂର୍ବରୁ 21 ଟି
ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଅନଧିକୃତ ଭାବେ ଅନୁପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ତାଙ୍କୁ ସେବାରୁ ବରଖାସ୍ତ
କରାଯାଇଥିଲା । ଅତିରିକ୍ତ ଡେପୁଟି ପୋଲିସ କମିଶନରଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶ
ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ବିଭାଗୀୟ ଅପିଲ ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା ।

ଅପିଲକାରୀ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହି ଆଧାରରେ ଏକ
ମୂଳ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଥିଲେ ଯେ ଆକ୍ସେପିଟ ଆଦେଶ ଜଣେ ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା
ପାରିତ ହୋଇନଥିଲା କାରଣ ଅପିଲକାରୀ ଡେପୁଟି ପୋଲିସ କମିଶନରଙ୍କ ସମତୁଲ୍ୟ ପଦବୀର
ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଅନୁପସ୍ଥିତି ସମୟକୁ “ବିନା ଦରମାରେ ଛୁଟି”
ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବାରୁ, ଏହାକୁ ବରଖାସ୍ତର ଆଧାର ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ

ନାହିଁ । ନ୍ୟାୟାଧିକାରୀ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଆକ୍ସେସିବ ଆଦେଶ ଜଣେ ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ହୋଇଥିଲା କାରଣ ଅତିରିକ୍ତ ଡେପୁଟି ପୋଲିସ କମିଶନର, ଡେପୁଟି ପୋଲିସ କମିଶନରଙ୍କ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ନୁହଁନ୍ତି, ଏବଂ ତାଙ୍କରିରୁ ଅବସାନ ପରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନୁପସ୍ଥିତିକୁ ନିୟମିତ କରି ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିକୁ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କ୍ଷମା କରିନଥିଲେ; ଏହା ଦର୍ଶାଇ ନ୍ୟାୟାଧିକାରୀ ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶକୁ କାଏମ ରଖିଥିଲେ ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନରେ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ତାଙ୍କ ମାମଲା *ବକ୍ସିସ୍ ସିଂହ* ମାମଲା ଦ୍ଵାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ଯେଉଁଥିରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅନୁପସ୍ଥିତି ସମୟକୁ “ବିନା ଦରମାରେ ଛୁଟି” ଭାବେ ନିୟମିତ କରାଯିବ। ଦ୍ଵାରା ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶ ସ୍ଵତଃ ରଦ୍ଦ ହୋଇଯିବ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ *ହରିହର ଗୋପାଳ* ମାମଲାରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏକ ବୃହତ୍ତର ନ୍ୟାୟପୀଠଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି *ବକ୍ସିସ୍ ସିଂହ* ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର କରାଯାଇନଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନ୍ୟାୟାଧିକାରୀଙ୍କ ଆଦେଶକୁ କାଏମ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ନ୍ୟାୟାଧିକାରୀ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ମତ ହରିହର ଗୋପାଳଙ୍କ ମାମଲାର ମତ ସହିତ ଅନୁରୂପ ଅଟେ ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲରେ, *ହରିହର ଗୋପାଳ* ଏବଂ *ବକ୍ସିସ୍ ସିଂହ* ମାମଲାରେ ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକର ବିରୋଧାଭାସକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ମାମଲାଟିକୁ ତିନିଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟପୀଠକୁ ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରିଥିଲେ ।

ସଂଯୁକ୍ତ ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନୁକୃତ ଏବଂ ଇଚ୍ଛାକୃତ ଅନୁପସ୍ଥିତି ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ । ଏଥିରେ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ କେବଳ ସେହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଯେଉଁଠାରେ ମନ୍ଦ ଆଚରଣ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତର ପ୍ରକାରର, ସେଠାରେ ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶ ଦିଆଯିବ ।

ଅପିଲଗୁଡ଼ିକର ଫଏସଲା କରି, ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ:

1. ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ଦୋଷୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିୟୁକ୍ତି ଅବସାନ କରିବା ପରେ, ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁର କରି ପୂର୍ବ ଆଦେଶକୁ ଅସିଦ୍ଧ କରିବାର ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯାହା ଦ୍ଵାରା ତାଙ୍କୁ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବେ ମଞ୍ଜୁର ପ୍ରାପ୍ତ ଛୁଟି ବିନା କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ

ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିନଥିବା ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ । ତେଣୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ମତକୁ କାଏମ ରଖାଗଲା ।

ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ହରିହର ଗୋପାଳ, (1969) SLR 274, ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଗଲା ।

ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ବକ୍ସିସ୍ ସିଂହ, [1998] 8 SCC 222; ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଗିରିରାଜ ଶର୍ମା, [1994] Supp. 3 SCC 755; ଜି. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବନାମ ମେସର୍ସ ଭିକ୍ରାନ୍ତ ଟାୟାର୍ସ ଲିମିଟେଡ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, JT (2002) Supp. 1 SC 438; ବିରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ବନାମ ଛଳସେନା ମୁଖ୍ୟ, AIR (1986) SC 1060; ଜୟ ଶଙ୍କର ବନାମ ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ, AIR [1966] SCC 492; ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରାମ ଫଲ୍, [1996] 7 SCC 546 ଏବଂ ମେଜର ସିଂହ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, JT (2000) 9 SC 571, ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଭେଦନୀୟ ।

ଟିଟୋ ପ୍ରାନ୍ତସିଂଘୋ ପରେରା ବନାମ ଗୋଆ, ଡାମନ ଏବଂ ଡିଉର ପ୍ରଶାସକ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, (1978) All India Service Law Journal 614; ଜି. ପାପୈହା ବନାମ ସିକନ୍ଦରାବାଦର ଡାକ୍ତରୀ ସେବାର ସହକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, AIR (1976) Andhra Pradesh 75; ଭୁରସିଂହ ହମସିଂହ ରାଜପୁତ ବନାମ ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, (1982) 1 All India Service Law Journal 697; ସତ୍ୟ ପାଲ ଯାଦବ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, (1998) 71 Delhi Law Times 68 ଏବଂ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଛନନ୍ ସିଂହ, (1988) 3 All India Service Law Journal 216, ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଗଲା ।

2. ପଞ୍ଜାବ ପୋଲିସ ନିୟମ ପୁସ୍ତିକା, 1934 Vol. II ର ନିୟମ 16(2)(1) ଦୁଇଟି ଭାଗକୁ ନେଇ ଗଠିତ: ପ୍ରଥମତଃ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତର ମନ୍ଦ ଆଚରଣ ପାଇଁ ବରଖାସ୍ତ ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯିବ; ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, କ୍ରମାଗତ ମନ୍ଦ ଆଚରଣର ସାମୁହିକ ପ୍ରଭାବ ଯାହା ଅଣସୁଧାରତା ଏବଂ ପୋଲିସ ସେବା ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରମାଣିତ କରେ, ତାହା ସହିତ ଅପରାଧୀଙ୍କ ସେବା ଅବଧି ଏବଂ ତାଙ୍କର ପେନସନ ଦାବିକୁ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ମାମଲାରେ ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବା ଉଚିତ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗଟି ଏପରି ଏକ ମନ୍ଦ ଆଚରଣକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରେ ଯାହା ସ୍ୱୟଂ ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇନପାରେ ଏବଂ ସୁଧାରର ସୁଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ ଏକ କୋମଳ ମନୋଭାବ ଗ୍ରହଣ

କରିବାର ଆଧାର ହୋଇପାରେ; ଏପରି ସୁଯୋଗ ଦେବା ପରେ ମଧ୍ୟ, ଯଦି ଦୋଷୀ ଅଧିକାରୀ ସୁଧାରଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରମାଣିତ ନହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ସେବାରେ ରହିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ସେବାରେ ଶୃଙ୍ଖଳା ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯାଇପାରିବ । ତେଣୁ, ଯେହେତୁ ଏହି ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାରେ ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅନେକ ଥର ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଅନଧିକୃତ ଭାବେ ଅଭ୍ୟାସଗତ ଅନୁପସ୍ଥିତିର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ମତ ନ୍ୟାୟୋଚିତ ଅଟେ ।

ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରାମ ସିଂହ ପୂର୍ବ-କନେଷ୍ଟବଲ, [1992] 4 SCC 54, ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଗଲା ।

ଦେଖାନୀ ଅପିଲୀୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା: ଦେଖାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 2531/2001 ।

ଦେଖାନୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 876/1999 ରେ ଦିଲ୍ଲୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ 18.4.2000 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଏହା ସହିତ

ଦେଖାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 2884, 2860, 3268, 3269, 3270, 3271/2001, 5057/2000, 3273/2001, 4343, 2602/2000, 3274, 3272, 2861, 3275, 2946, 2915/2001, ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଆବେଦନ (ଦେଖାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 13896/2002 ଏବଂ 12/2003 ।

ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଏଚ୍.ଏଲ୍. ଅଗ୍ରୱାଲ, ସି.ଏନ୍. ଶ୍ରୀ କୁମାର, ସୁଶ୍ରୀ ଏମ୍.ଏଲ୍. ସୁଜାତା, ସୁଶ୍ରୀ ଦୀପା ଏସ୍. ମୋନାସ୍ୱନ୍, କେ.ସି. କୌଶିକ, ସୁଶ୍ରୀ ସୁନୀତା ଶର୍ମା, ଆର୍.ଏସ୍. ରାଣା, ଜେ.କେ. ଭାଟିଆ, ଆର୍.ଏନ୍. ପୋଦ୍ଧାର, ଏଚ୍.ଭି.ପି. ଶର୍ମା, ଶିବ ସାଗର ତିୱାରୀ, ସୁଶ୍ରୀ ଚିତ୍ରା ମାର୍କଣ୍ଡେୟ, ସୁଶ୍ରୀ ମୀରା ଅଗ୍ରୱାଲ, ଏଚ୍.ଏସ୍. ମୁଞ୍ଜରାଲ୍, ସୁଶ୍ରୀ କନକଲଜିତ କୋଜର୍, ଆର୍.ଏସ୍. ସୁରୀ, ଆର୍.କେ. ତଲୱାର, ଯଶ୍ ପାଲ ଧ୍ୱଞ୍ଜରା, ବିପିନ୍ ଗୋଗିଆ, ସୁଶ୍ରୀ ଜସପ୍ରୀତ୍ ଗୋଗିଆ, ଏଲ୍.ଏନ୍. ଗୁପ୍ତା, ସୁଶ୍ରୀ ପ୍ରମିଳା, ନିଦେଶ ଗୁପ୍ତା, ନବୀନ ସିଂହ, ରାଜୀବ ଶର୍ମା, ସୁଶ୍ରୀ ନରେଶ ବକ୍ସି, ପି.ଏନ୍. ପୁରୀ, ଆର୍.ଡି. ଉପାଧ୍ୟାୟ, ଡି.ଏସ୍. ମାହରା, ଏ.ପି. ମହାନ୍ତି, ନୀରଜ କୁମାର ଜୈନ୍, ଭରତ ସିଂହ, ସଞ୍ଜୟ ସିଂହ, ଉଗ୍ର ଶଙ୍କର ପ୍ରସାଦ ଏବଂ ମୁକୁଲ ଗୁପ୍ତା ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଦେଖାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 2531/2001 ।

ଏହି ଅପିଲରେ ଅପିଲକାରୀ ଦିଲ୍ଲୀ ପୋଲିସରେ ଜଣେ କନଷ୍ଟେବଲ ଭାବରେ ସେବା ନିର୍ବାହ କରୁଥିଲେ । ଦିଲ୍ଲୀ ପୋଲିସ ଅଧିନିୟମ, 1978 ର ଧାରା 21 ଅଧୀନରେ 11.11.1991 ରେ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଆଦେଶ ଦ୍ଵାରା ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ବିଭାଗୀୟ ତଦନ୍ତ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗ ହେଉଛି ଯେ ସେ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀର ଚାଣକ୍ୟପୁରୀ ଥାନାରେ ଚାକିରୀରେ ଥିବା ସମୟରେ 31.1.1990 ରେ ତିନି ଦିନ ପାଇଁ ଡାକ୍ତରୀ ବିଶ୍ରାମ ନେଇଥିଲେ; ସେ 2.2.1990 ରେ ପୁନର୍ବାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗଦେବାର ଥିଲା ଯେତେବେଳେ ସେ ପୁନର୍ବାର 9.2.1990 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କ ଛୁଟି ବୃଦ୍ଧି କରିଥିଲେ; ପୁନଶ୍ଚ ସେ ଆହୁରି ସାତ ଦିନର ଡାକ୍ତରୀ ଛୁଟି ଆବେଦନ କରିଥିଲେ; ସେ 16.2.1990 ରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଯୋଗଦେବାର ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେ ତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପୁନରାରମ୍ଭ କରିନଥିଲେ କିମ୍ବା କୌଣସି ସୂଚନା ପଠାଇନଥିଲେ କିମ୍ବା ଆଗାମୀ ଡାକ୍ତରୀ ଛୁଟି ପାଇଁ କୌଣସି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ତାଙ୍କୁ ଅନୁପସ୍ଥିତ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା; ତା'ପରେ, ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶର ଗାଜିଆବାଦର ଆରକ୍ଷୀ ଅଧୀକ୍ଷକଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ତାଙ୍କ ଜନ୍ମସ୍ଥାନକୁ ଏକ ସୂଚନା ପଠାଯାଇଥିଲା ଯେ ସେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିଛନ୍ତି; ଯଦିଓ ସେ 23.4.1990 ରେ ସେହି ସୂଚନା ପାଇଥିଲେ, ସେ ତାହାର କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଇନଥିଲେ କିମ୍ବା କୌଣସି ସୂଚନା ପଠାଇନଥିଲେ କିମ୍ବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପୁନରାରମ୍ଭ କରିନଥିଲେ; ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଏକ ବିଭାଗୀୟ ତଦନ୍ତ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା; ଜଣେ ଇନ୍ସପେକ୍ଟରଙ୍କୁ ତଦନ୍ତ ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ପ୍ରାଧିକୃତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଅଭିଯୋଗର ସାରାଂଶ, ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ତାଲିକା ସହିତ ସାକ୍ଷ୍ୟର ସାରାଂଶ ଏବଂ ଦଲିଲପତ୍ରର ନକଲଗୁଡ଼ିକୁ ତାଙ୍କ ବାସଭବନରେ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା; ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଭାଗ ନେବା ପାଇଁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ତାହା ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇଥିଲା; ବିଭାଗୀୟ ତଦନ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ଏକତରଫା ପରିଚାଳନା କରିବା ପାଇଁ ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଠାରୁ ଆଦେଶ ହାସଲ କରିବା ପରେ, ସେ ଆଗକୁ ବଢ଼ିଥିଲେ; ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀ ତଦନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନୁପସ୍ଥିତ ଏବଂ ଇଚ୍ଛାକୃତ ଅନୁପସ୍ଥିତିର ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିବା ଉପସଂହାର ସହିତ ତାଙ୍କର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ; ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ଏକ ନକଲ 5.1.1992 ଠାରୁ 15 ଦିନ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି

ବିରୁଦ୍ଧରେ ତାଙ୍କର ମାମଲା ପ୍ରତିବେଦନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସହିତ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ବାସଭବନକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେ 10.2.1992 ରେ ତାଙ୍କର ଉତ୍ତର ଦାଖଲ କରିଥିଲେ; ତାଙ୍କୁ ଜଣାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯଦି ସେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ଶୁଣାଣିରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି, ତେବେ ସେ 28.2.1992 ରେ ତାହା କରିପାରିବେ; ଯଦିଓ ସେ 26.2.1992 ରେ ଉକ୍ତ ସୂଚନା ପାଇଥିଲେ, ସେ ବିଭାଗୀୟ ତଦନ୍ତରେ ତୁଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଶୁଣାଣିଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇନଥିଲେ । ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସେ ବିଭାଗକୁ କୌଣସି ସୂଚନା ନଦେଇ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଅସୁସ୍ଥତାର ସମର୍ଥନରେ କୌଣସି ତାଲୁକା କାଗଜପତ୍ର ଦାଖଲ ନକରି କ୍ରମାଗତ ଭାବେ 2 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ଅନଧିକୃତ ଭାବେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିଥିଲେ । ଶୁଣାଣିଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତି ଅନଧିକୃତ ଏବଂ ଇଚ୍ଛାକୃତ ଥିଲା ଏବଂ ଏହି ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ତଦନ୍ତରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିଲା; 10.7.1978 ରେ ବିଭାଗରେ ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ତାରିଖଠାରୁ ସେ 21 ଟି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଅନଧିକୃତ ଭାବେ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିଥିଲେ; ଉକ୍ତ 21 ଟି ସମୟରେ ଅନୁପସ୍ଥିତିର ତୁଟି ପାଇଁ ଅନେକ ଦଣ୍ଡ ସଢ଼େ, ସେ ନିଜକୁ ସୁଧାରି ନଥିଲେ; ଏହା ସୂଚାଇଲା ଯେ ସେ ଜଣେ ଅଭ୍ୟାସଗତ ଅନୁପସ୍ଥିତକାରୀ ଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପୂର୍ବ ଦଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକରୁ କୌଣସି ଶିକ୍ଷା ନେଇନଥିଲେ । ଏହି ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ଶୁଣାଣିଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ 13.3.1992 ରେ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଆଦେଶ ଦ୍ଵାରା ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ସେବାରୁ ବରଖାସ୍ତ କରିଥିଲେ । ଅପିଲକାରୀ ବରଖାସ୍ତର ଉକ୍ତ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ ଅଞ୍ଚଳର ଅତିରିକ୍ତ ପୋଲିସ କମିଶନରଙ୍କ ନିକଟରେ ଏକ ଅପିଲ ଦାୟର କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ 18.9.1992 ରେ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଆଦେଶ ଦ୍ଵାରା ତାହା ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା । ତା'ପରେ, ଅପିଲକାରୀ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ (ଏହା ପରେ 'ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ' ଭାବେ ଅଭିହିତ) କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୂଳ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 99/93 ଦାୟର କରିଥିଲେ, ଯାହା ମଧ୍ୟ ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା । ଅପିଲକାରୀ ତା'ପରେ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦେଇଥିବା ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉକ୍ତ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଥିବାରୁ, ଅପିଲକାରୀ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ଵାରା ଏହି ଅପିଲ କରିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଥମତଃ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ପୋଲିସ ବାହିନୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଯିଏ ପୋଲିସ ଉପ-ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ସମତୁଲ୍ୟ ପଦବୀର

ଅଟନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ବରଖାସ୍ତର ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ଜଣେ ଅତିରିକ୍ତ ପୋଲିସ ଉପ-ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ହୋଇଥିଲା ତେଣୁ, ଉକ୍ତ ଆଦେଶ ଜଣେ ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ହୋଇନଥିଲା । ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ ଯେ ଅତିରିକ୍ତ ପୋଲିସ ଉପ-ଆୟୁକ୍ତ, ପୋଲିସ ଉପ-ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଅଧିକ୍ଷକ ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନେ ପଦବୀରେ ସମତୁଲ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟର ବିଭାଜନ ରହିଛି ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବେ, ଅତିରିକ୍ତ ପୋଲିସ ଉପ-ଆୟୁକ୍ତ, ପୋଲିସ ଉପ-ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଅଧିକ୍ଷକ ନଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଦ୍ଵିତୀୟ ଆଧାର ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅନୁପସ୍ଥିତି ସମୟକୁ ‘ବିନା ଦରମାରେ ଛୁଟି’ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବାରୁ, ଏହାକୁ ବରଖାସ୍ତର ଆଧାର ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅପିଲକାରୀ ଅନୁପସ୍ଥିତ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ସମୟ ସୀମାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା ପରେ, ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ନିମ୍ନମତେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ:

“ଉପରେ କ୍ଷଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ମୁଁ ଏହି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ଯେ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ବାହିନୀରେ ଏପରି ଅଣସୁଧାର ପ୍ରକାରର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ବାହିନୀର ଶୃଙ୍ଖଳାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରେ ଏବଂ ବାହିନୀର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅଶୃଙ୍ଖଳିତ ହେବାକୁ ପ୍ରରୋଚିତ କରେ । ତେଣୁ, ମୁଁ, ଜେ.କେ. ଶର୍ମା, ଅତିରିକ୍ତ ପୋଲିସ ଉପ-ଆୟୁକ୍ତ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ ଜିଲ୍ଲା, ଆଦେଶ ଦେଉଛି ଯେ ଖୁଲାପକାରୀ କନଷ୍ଟେବଲ ମାନ ସିଂହ ସଂଖ୍ୟା 728/ND କୁ ଏତଦ୍ଵାରା ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ପ୍ରଭାବରୁ ବାହିନୀରୁ ବରଖାସ୍ତ କରାଗଲା ।”

ଏହା ପରେ ସେ ନିମ୍ନମତେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲେ:

“17.2.90 ଠାରୁ ଏହି ଆଦେଶ ଜାରି ହେବା ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁପସ୍ଥିତି ସମୟକୁ ବିନା ଦରମାରେ ଛୁଟି ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉ..”

ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଆଦେଶଟିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପଢ଼ିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ମତ ପୋଷଣ କରିଥିଲେ ଯେ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଚାକିରିରୁ ଅବସାନ ପରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନୁପସ୍ଥିତିକୁ ନିୟମିତ କରି ତାଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିକୁ କ୍ଷମା କରିନଥିଲେ ଏବଂ ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶକୁ କାଏମ ରଖିଥିଲେ ।

ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦାୟର ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନରେ, କେବଳ ଏହି ଆଧାର ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ପଞ୍ଜି/ବ

ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ବକ୍ସିସ୍ ସିଂହ, [1998] 8 SCC 222 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦ୍ଵାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ଯେଉଁଥିରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଅନୁପକ୍ଷିତ ସମୟକୁ ‘ବିନା ଦରମାରେ ଛୁଟି’ ଭାବେ ନିୟମିତ କରାଯିବ। ଦ୍ଵାରା ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶ ସ୍ବତଃ ରଦ୍ଦ ହୋଇଯିବ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ହରିହର ଗୋପାଳ, (1969) SLR 274 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ରଦ୍ଦ ହୋଇଯାଇଛି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଯଦ୍ବର ସହିତ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ମତ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଯେ ହରିହର ଗୋପାଳ ମାମଲାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏକ ବୃହତ୍ତର ନ୍ୟାୟପୀଠଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ବକ୍ସିସ୍ ସିଂହ ମାମଲାରେ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର କରାଯାଇନଥିଲା, ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ମତ ହରିହର ଗୋପାଳ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକାଶିତ ମତ ସହିତ ଅନୁରୂପ ହୋଇଥିବାରୁ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଆଦେଶକୁ କାଏମ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଥିଲେ ।

ଯେତେବେଳେ ଏହି ଅଫିଲ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ବିଚାର ପାଇଁ ଆସିଲା, ହରିହର ଗୋପାଳ ଏବଂ ବକ୍ସିସ୍ ସିଂହ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ କ୍ଷଷ୍ଟ ବିରୋଧାଭାସକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଦୁଇଜଣ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଏକ ନ୍ୟାୟପୀଠ ଏହି ମାମଲାଟିକୁ ତିନିଜଣ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟପୀଠକୁ ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରିଥିଲେ । ଏହିପରି ଭାବେ ଏହି ମାମଲା ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ଆସିଅଛି ।

ହରିହର ଗୋପାଳ ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଦୋଷୀ ଅଧିକାରୀ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଯୋଗଦେବାରେ ବିଫଳ ହୋଇ ଏବଂ ଛୁଟି ହାସଲ ନକରି ଅନୁପକ୍ଷିତ ରହି, ଦାୟିତ୍ଵହୀନ ଭାବେ ଏବଂ ଅନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ; ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ, ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ସେ ଆଗୁଆ ଛୁଟି ହାସଲ ନକରି ଅନୁପକ୍ଷିତ ରହିଥିଲେ; ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁର କରିବାର ଆଦେଶ ଚାକିରି ଅବସାନ ଆଦେଶ ପରେ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା କେବଳ ସେବା ଅବଧୂର ସଠିକ୍ ନଥି ବଜାୟ ରଖିବା ଏବଂ ଦୋଷୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପ୍ରାପ୍ୟ ଛୁଟିର ସମାଯୋଜନ ପାଇଁ ଏବଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ତାଙ୍କ ଅନୁପକ୍ଷିତକୁ ନିୟମିତ କରିବା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ପରିଚାଳିତ କରୁଥିବା ଏପରି କୌଣସି ନିୟମ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ କରାଯାଇନଥିଲା ଯାହା ଅଧୀନରେ ଚାକିରି ଅବସାନ

ପରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନୁପସ୍ଥିତିକୁ ନିୟମିତ କରୁଥିବା ଏକ ଆଦେଶର ପ୍ରଭାବ ଅବସାନକୁ ଅସିଦ୍ଧ କରିବା ଥିଲା । ଏହିପରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ ଦୋଷୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଚାକିରି ଅବସାନ କରିବା ପରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁର କରି ପୂର୍ବ ଆଦେଶକୁ ଅସିଦ୍ଧ କରିବାର ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯାହା ଦ୍ଵାରା ତାଙ୍କୁ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବେ ମଞ୍ଜୁର ପ୍ରାପ୍ତ ଛୁଟି ବିନା କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିନଥିବା ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ, ଯାହା ପୋଷଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଚକ୍ରିସ୍ ସିଂହ ମାମଲା ବକ୍ସିସ୍ ସିଂହଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦାୟର କରାଯାଇଥିବା ଏକ ମକଦ୍ଦମାରୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା, ଯିଏ ପଞ୍ଜାବରେ ଜଣେ ପୋଲିସ କନଷ୍ଟେବଲ ଥିଲେ କିନ୍ତୁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନୁପସ୍ଥିତ ଅନୁପସ୍ଥିତି ଅଭିଯୋଗରେ ଏକ ନିୟମିତ ବିଭାଗୀୟ ତଦନ୍ତ ପରେ 1.6.1988 ରେ ସେବାରୁ ବରଖାସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ଏହି ଆଦେଶକୁ ଅନେକ ଆଧାରରେ ଆପଣେ କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ବିଚାରଣ ଅଦାଲତ ଏହି ଆଧାରରେ ମକଦ୍ଦମା ବିଚାରାଦେଶ କରିଥିଲେ ଯେ ଅପରପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇପାରିନଥାନ୍ତା କାରଣ ସେମାନେ ନିଜେ ବାଦୀଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନୁପସ୍ଥିତି ସମୟକୁ ବିନା ଦରମାରେ ଛୁଟି ସମୟ ଭାବେ ନିୟମିତ ଏବଂ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ, ଏବଂ ସେମାନେ ଆଇନଗତ ଭାବେ କହିପାରିବେ ନାହିଁ ଯେ ସେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନୁପସ୍ଥିତ ଅନୁପସ୍ଥିତି ପାଇଁ ମନ୍ଦ ଆଚରଣରେ ଦୋଷୀ ଥିଲେ । ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତର ପ୍ରକାରର ମନ୍ଦ ଆଚରଣର ମାମଲା ନୁହେଁ ବୋଲି ଜାଣିବାକୁ ପାଇବା ପରେ, ନିମ୍ନ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ, ବିଚାରଣ ଅଦାଲତଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ କାଏମ ରଖିବା ସହିତ, ଦଣ୍ଡବିଧାନର ଏକ ନୂତନ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ପାଇଁ ମାମଲାଟିକୁ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟକୁ ପୁନଃ ପ୍ରେରଣ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କରାଯାଇଥିବା ଦ୍ଵିତୀୟ ଅପିଲ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ସ୍ତରରେ ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା । ସେହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲେ ଯେ “ଯେହେତୁ ଥରେ ଏହା ଏକ ତଥ୍ୟ ଭାବେ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇସାରିଛି ଯେ ବିନା ଅନୁମତିରେ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିବାର ଅଭିଯୋଗ ଆଉ ପ୍ରମାଣିତ ହେବା କାଏମ ରହୁନାହିଁ, ସେଭଳି ସ୍ଥିତିରେ ନିମ୍ନ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ କିଭଳି ଭାବରେ ଏକ ନୂତନ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ବିଷୟଟିକୁ ପୁନର୍ବାର ଦଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଇଲେ, ତାହା ଆମେ ବୁଝିବାରେ ଅସମର୍ଥ ।” ଏହା ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବିଚାରଣ ଅଦାଲତଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଥିଲା ଯେ ଶୁଣାଣିର ଉପଯୁକ୍ତ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ବିଭାଗୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମୟରେ ବାଧ୍ୟବାଧକତାରେ ବକ୍ସିସ୍ ସିଂହଙ୍କ ସ୍ଵାକ୍ଷର ହାସଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ

ଯେତେବେଳେ ସେହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅନୁଷ୍ଠିତ ରହିଲା, କେବଳ ଦଣ୍ଡବିଧାନର ଏକ ନୂତନ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ପାଇଁ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟକୁ ମାମଲା ପୁନଃ ପ୍ରେରଣ କରିବାର କୌଣସି ଅବସର ନଥିଲା । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ତୁଡ଼ାନ୍ତ ଭାବେ ରାୟର ଅନୁକ୍ଷେପ 11 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ମତେ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିଥିଲେ, ଯାହା ନିମ୍ନରୂପେ ଅଟେ:

“.....ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯିବ ଯେ ବିଚାରଣ ଅଦାଲତ ତଥ୍ୟର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନଥିଲା କରିଛନ୍ତି ଯେ ବିଭାଗୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ ଶୁଣାଣିର ଉପଯୁକ୍ତ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମୟରେ କେତେକ କାଗଜପତ୍ରରେ ତାଙ୍କର ସ୍ବାକ୍ଷର ବାଧ୍ୟବାଧକତାରେ ହାସଲ କରାଯାଇଥିବା ନେଇ ତାଙ୍କର ଅଭିଯୋଗ ଖଣ୍ଡନ କରାଯାଇନଥିଲା କାରଣ ପଞ୍ଜୀବ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରତିରକ୍ଷାରେ କୌଣସି ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେଇନଥିଲା । ବିଚାରଣ ଅଦାଲତ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ମଧ୍ୟ ନଥିଲା କରିଛନ୍ତି ଯେ ଅନୁପସ୍ଥିତି ସମୟକୁ ବିନା ଦରମାରେ ଛୁଟି ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରି କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନଧିକୃତ ଅନୁପସ୍ଥିତିକୁ ନିୟମିତ କରାଯାଇଥିବାରୁ, ମନ୍ଦ ଆଚରଣର ଅଭିଯୋଗ ବଳବତ୍ତର ରହିଲା ନାହିଁ । ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ସହିତ ମକଦ୍ଦମା ବିଚାରାଦେଶ ହୋଇଥିଲା । ନିମ୍ନ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ଯେହେତୁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନଧିକୃତ ଅନୁପସ୍ଥିତି ସମୟକୁ ନିୟମିତ କରାଯାଇଥିଲା, ଅଭିଯୋଗ ବଳବତ୍ତର ରହିଲା ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଏହା ବିଭାଗୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଶୁଣାଣିର ସୁଯୋଗ ସମ୍ପର୍କିତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ବିଷୟରେ ପଦ୍ଧତିଏ କହିନାହିଁ । ଯେହେତୁ ସେହି ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ବାତିଲ କରାଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ନିମ୍ନ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ସେଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ନୀରବ ଥିଲେ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ କାଏମ ରଖାଯାଇଛି ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ । ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ଆଧାରରେ, ଦଣ୍ଡବିଧାନର ଏକ ନୂତନ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ପାଇଁ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟକୁ ମାମଲା ପୁନଃ ପ୍ରେରଣ କରିବା ନିମ୍ନ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତଙ୍କ ପାଇଁ ଖୋଲା ନଥିଲା । ପଞ୍ଜୀବ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ବାରା ଦାୟର କରାଯାଇଥିବା ଦ୍ବିତୀୟ ଅପିଲର ଶୁଣାଣି କରୁଥିବା ମାନ୍ୟବର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଏହି ଅସଙ୍ଗତି ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରିନଥିଲେ କାରଣ ସେ ଅପିଲଟିକୁ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଭାବରେ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ; ଯାହା ପରୋକ୍ଷରେ ଏହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ

ମାନ ସିଂହ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ [ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ]

ଏହା ନିଜ ସମୀକ୍ଷା ସମୟରେ ଏକ ଅସଙ୍ଗତପୂର୍ଣ୍ଣ ରାୟକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ନକରି
ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଦେଲେ ।” [pp. 226, 227]

ତେଣୁ, *ବକ୍ସିସ୍ ସିଂହ* ମାମଲାରେ ଅପିଲ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିଲା । କେବଳ ବିବରଣୀର
ଶୀର୍ଷକରେ ଅନଧିକୃତ ଅନୁପସ୍ଥିତି ଆଧାରରେ ଜଣେ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଆଚରଣରେ ଦୋଷୀ
ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ ପ୍ରଶ୍ନଟି ବିଚାରଣ ଅଦାଲତରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇଥିବା ଏବଂ ପ୍ରଥମ
ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କାଏମ ରଖାଯାଇଥିବା ଭାବେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି, ଏବଂ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ
ରାୟରୁ ଏପରି ଉପସଂହାର କଢ଼ାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ ବିଷୟର ଏହି ଦିଗ ଉପରେ ଏହି
ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କୌଣସି ବିଚାର କିମ୍ବା ଆଲୋଚନା, ଆଇନର କୌଣସି ଘୋଷଣା ତ ଦୂରର
କଥା, କରାଯାଇନାହିଁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେହି ମାମଲାରେ ବାସ୍ତବରେ ପୁନଃ ପ୍ରେରଣର
କ୍ଷମତାର ପରିସର ବିଚାର କରିଥିଲେ, ଉପରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ମତେ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିଥିଲେ
ଏବଂ, ବାସ୍ତବରେ, ବିଚାରଣ ଅଦାଲତଙ୍କ ଆଦେଶକୁ କାଏମ ରଖିବା ସମୟରେ ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ
ଅଦାଲତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିବା ମତ ନ୍ୟାୟୋଚିତ ଥିଲା କି ନାହିଁ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ବିଚାର କରିନଥିଲେ, କିନ୍ତୁ
ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ପହଞ୍ଚିଥିବା ଉପସଂହାର ଆଧାରରେ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟକୁ
ପୁନଃ ପ୍ରେରଣ ଆଇନଗତ ଭାବେ ଗ୍ରହଣୀୟ କି ନୁହେଁ ତାହାକୁ ନେଇ ଆଗକୁ ବଢ଼ିଥିଲେ ଏବଂ
ଏହାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନଥିବୁକୁ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, *ବକ୍ସିସ୍ ସିଂହ* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି
ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ପାଇଁ ଏକ ନଜିର ନୁହେଁ ଯେ ଚାକିରି ଅବସାନ କରୁଥିବା ଆଦେଶ କାଏମ ରହିପାରିବ
ନାହିଁ କାରଣ ସେହି ଆଦେଶର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଭାଗରେ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଜଣେ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ବିନା
ଦରମାରେ ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁର କରି କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନଧିକୃତ ଅନୁପସ୍ଥିତିକୁ ମଧ୍ୟ ନିୟମିତ କରିଥିଲେ । ଆମ
ମତରେ, ଏହିପରି ଭାବେ, ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ *ହରିହର ଗୋପାଳ* ମାମଲାରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସହିତ କୌଣସି
ବିରୋଧାଭାସ ନାହିଁ ।

ବିଭିନ୍ନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅନେକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ
ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି: *ଚିଟୋ ପ୍ରାନ୍ତସିଂଘୋ ପରେରା ବନାମ ଗୋଆ, ତାମନ ଏବଂ ତିଉର*
ପ୍ରଶାସକ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, (1978) All India Service Law Journal 614; ଜି.
ପାପେହା ବନାମ ସିକନ୍ଦରାବାଦର ତାନ୍ତରୀ ସେବାର ସହକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, AIR (1976)
Andhra Pradesh 75; *ଭୁରସିଂହ ହମସିଂହ ରାଜପୁତ ବନାମ ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ*
ଅନ୍ୟଜଣେ, [1982] 1 All India Service Law Journal 697; *ସତ୍ୟ ପାଲ ଯାଦବ*

ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, (1998) 71 Delhi Law Times 68; ଏବଂ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଛନନ୍ ସିଂହ, (1988) 3 All India Service Law Journal 216 । ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ହରିହର ଗୋପାଳ ମାମଲାର ବିପରୀତ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଗଲା ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅନ୍ୟ କେତେକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ଆମ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷିତ କରାଯାଇଛି: ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଗିରିରାଜ ଶର୍ମା, [1994] Supp. 3 SCC 755; ଜି. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବନାମ ମେସର୍ସ ଭିକ୍ରାନ୍ତ ଟାୟାର୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, JT 2002 (Supp. 1) SC 438; ବିରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ବନାମ ଛଳସେନା ମୁଖ୍ୟ, AIR (1986) SC 1060; ଜୟ ଶଙ୍କର ବନାମ ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ, AIR (1966) SCC 492; ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରାମ ଫାଲ, [1996] 7 SCC 546 ଏବଂ ମେଜର ସିଂହ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, JT (2000) 9 SC 571 । ତେବେ, ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକର ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ପ୍ରତି କୌଣସି ପ୍ରୟୋଗ ନାହିଁ ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ହରିହର ଗୋପାଳ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ଯୌକ୍ତିକତା ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଆସୁଛି ଏବଂ, ଉକ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଅନୁସରଣ କରି, ଆମେ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ମତକୁ କାଏମ ରଖୁଛୁ । ତେଣୁ, ଏହି ଅପିଲ୍ ଖାରଜ ହେଲା ।

ଦେଝାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 4343/2000, 2915/2001, 2861/2001, 2884/2001, 2860/2001 ଏବଂ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଆବେଦନ (ଦେଝାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 13896/2002 ଏବଂ 12/2003 ।

ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ତଥ୍ୟ ହରିହର ଗୋପାଳ ମାମଲାରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ତଥ୍ୟ ସହିତ ସଦୃଶ ଅଟେ । ତେବେ, ପଞ୍ଜାବ ପୋଲିସ ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 16(2) ଆଧାରରେ ଏକ ଅତିରିକ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ।

ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରାମ ସିଂହ ପୂର୍ବ-କନେଷ୍ଟବଲ, [1992] 4 SCC 54, ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି, ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ହେଉଛି ଯେ କେବଳ ସେହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଯେଉଁଠାରେ ମନ୍ଦ ଆଚରଣ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତର ପ୍ରକାରର, ସେଠାରେ ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶ ଦିଆଯିବ । ଏହି ମାମଲା ପଞ୍ଜାବ ପୋଲିସ

ନିୟମ ପୁସ୍ତିକା, 1934, Vol. II ର ନିୟମ 16.2(1) ର ସନ୍ଦର୍ଭରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଥିଲା ।
ଉକ୍ତ ନିୟମ ନିମ୍ନମତେ ପଠନ ହୁଏ:

“ବରଖାସ୍ତ ଦଣ୍ଡ କେବଳ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତର ମନ୍ଦ ଆଚରଣ ପାଇଁ କିମ୍ବା କ୍ରମାଗତ
ମନ୍ଦ ଆଚରଣର ସାମୁହିକ ପ୍ରଭାବ ଯାହା ଅଣସୁଧାରତା ଏବଂ ପୋଲିସ ସେବା
ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରମାଣିତ କରେ, ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ; ଏପରି
ଦଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ଅପରାଧୀଙ୍କ ସେବା ଅବଧି ଏବଂ ତାଙ୍କର ପେନସନ
ଦାବିକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବ” ।

ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ପରେ, ରାମ ସିଂହ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ
ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ନିୟମ 16.2(1) ଦୁଇଟି ଭାଗକୁ ନେଇ ଗଠିତ: ପ୍ରଥମତଃ, ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଗୁରୁତର ମନ୍ଦ ଆଚରଣ ପାଇଁ ବରଖାସ୍ତ ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯିବ; ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, କ୍ରମାଗତ ମନ୍ଦ
ଆଚରଣର ସାମୁହିକ ପ୍ରଭାବ ଯାହା ଅଣସୁଧାରତା ଏବଂ ପୋଲିସ ସେବା ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ଅଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରମାଣିତ କରେ, ତାହା ସହିତ ଅପରାଧୀଙ୍କ ସେବା ଅବଧି ଏବଂ ତାଙ୍କର ପେନସନ
ଦାବିକୁ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ମାମଲାରେ ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବା ଉଚିତ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗଟି ଏପରି ଏକ ମନ୍ଦ
ଆଚରଣକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରେ ଯାହା ସ୍ୱୟଂ ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇନପାରେ ଏବଂ
ସୁଧାରର ସୁଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ ଏକ କୋମଳ ମନୋଭାବ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଆଧାର
ହୋଇପାରେ; ଏପରି ସୁଯୋଗ ଦେବା ପରେ ମଧ୍ୟ, ଯଦି ଦୋଷୀ ଅଧିକାରୀ ସୁଧାର ଯୋଗ୍ୟ
ପ୍ରମାଣିତ ନହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ସେବାରେ ରହିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ
ସେବାରେ ଶୃଙ୍ଖଳା ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯାଇପାରିବ । ତେଣୁ, ଯେହେତୁ ଏହି
ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାରେ ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅନେକ ଥର ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଅନଧିକୃତ
ଭାବେ ଅଭ୍ୟାସଗତ ଅନୁପସ୍ଥିତିର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା
ମତ ନ୍ୟାୟୋଚିତ ଅଟେ ।

ତେଣୁ, ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଖାରଜ ହେଲା ।

ଦେଖାନ୍ତ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 3272/2001, 5057/2000, 3271/2001, 3270/2001,
3268/2001 ।

ଏଗୁଡ଼ିକ କେତେକ ଦେଖାନୀ ମକଦ୍ଦମାରୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ପଞ୍ଜୀବ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ଵାରା ଦାୟର କରାଯାଇଥିବା ଅପିଲ ଅଟେ । ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ, ଯଦିଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବରଖାସ୍ତ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଅଭ୍ୟାସଗତ ଅନଧିକୃତ ଅନୁପସ୍ଥିତି ଆଧାରରେ କରାଯାଇଛି, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଧିକ୍ଷତା ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଏହା କହି କାଏମ ରଖୁଥିଲେ ଯେ ପ୍ରାକୃତିକ ନ୍ୟାୟ ନୀତିର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ହୋଇଥିବାରୁ, ଏପରି ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶ ତୁଚ୍ଛପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ ।

ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ଖାରଜ ହେଲା ।

ଦେଖାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 2946/2001, 3269/2001, 3273/2001, 2602/2000 ।

ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କର ଏହି ଦାବିକୁ ବିଚାରାଦେଶ କରୁଥିବା ଦେଖାନୀ ମକଦ୍ଦମାରୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ଯେ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଅନଧିକୃତ ଅନୁପସ୍ଥିତି ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ସେବା ଅବସାନ କରିବା ଉଚିତ ନଥିଲା, ଯେଉଁ ଦାବିକୁ ବିଚାରଣ ଅଦାଲତ କିମ୍ବା ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚତମ ଦ୍ଵାରା କାଏମ ରଖାଯାଇଛି, ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେଥିରେ କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିନାହାନ୍ତି ।

ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ *ହରିହର ଗୋପାଳ* ମାମଲା ଏବଂ *ରାମ ସିଂହ* ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦ୍ଵାରା ଅତ୍ୟୁକ୍ତ । ତେଣୁ, ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକୁ ମଞ୍ଜୁର କରାଗଲା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଦେଶ ଏବଂ ଅଧିକ୍ଷତା ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ବାତିଲ କରାଗଲା, ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଆଦେଶକୁ ପୁନଃସ୍ଥାପିତ କରାଗଲା ।

ଦେଖାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 3274/2001 ଏବଂ 3275/2001 ।

ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକୁ ପୃଥକ କରାଯାଉ ଏବଂ ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯାଉ ।

କେ.କେ.ଟି.

ଅପିଲ/ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଫଏସଲା ହେଲା ।

ଅସ୍ଥୀକରଣ

“ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାଦୁରନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ” ।

ଭାଷାନ୍ତର :

ଅମରେଶ୍ୱର ମିଶ୍ର, ଅନୁବାଦକ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।